

Høringsinnspill fra Den norske kirke, Kirkerådet

Høring: [Statsbudsjettet 2023](#)

Innspillsdato: 19.10.2022

Folkekirke i urolige tider

Hovedbudskap:

- Den norske kirke møter mennesker i alle lokalsamfunn. I urolige tider ønsker vi å være til stede med åpne kirkerom, stillhet, samtale eller fellesskap uten kostnad for den enkelte. Rammetilskuddet på kap. 880, post 70 skal gjøre det mulig for kirken å opprettholde en landsdekkende prestedtjeneste og gi tilskudd til trosopplæring og diakoni. Støtten fra Opplysningsvesenets fond har bidratt med 42 mill. pr år til ulike tiltak i kirken. Disse faller bort fra 2023. Det foreslåtte tilskuddet for 2023 betyr en liten realnedgang som vil føre til nedtrekk i antall presteårsverk.
- Manglende strømstøtte til kirkelige fellesråd rammer særlig gudstjenester og begravelser. Kommunene følger ikke opp sitt finansieringsansvar i møte med de mangedoblede strømprisene, det betyr stengte kirker, lavere innetemperatur og oppsigelser i lokalkirken. Den norske kirke ved kirkelige fellesråd må innlemmes i strømkompensasjonsordningen på kap. 315, post 61.
- Kirkebygg som har stått i hundrevis av år binder sammen fortid og fremtid. Gjennom byggene kan kulturhistorien formidles levende for nye generasjoner. Det haster med å få Kirkebevaringsprogrammet på plass, og takten i det forberedende arbeidet er for lav. Opptrappingen til 50 millioner kroner på kap. 882, post 61 til det forberedende arbeidet er positiv, men ikke tilstrekkelig.

Om Den norske kirke – landets folkekirke

Den norske kirke er til stede i alle lokalsamfunn. Med om lag 1200 menigheter og 1600 kirkebygg, en landsdekkende prestedtjeneste, trosopplæring, kirkemusikk og sosialt arbeid gjennom diakonien. Kirken er en av institusjonene i samfunnet som har svar på utfordringene fellesskapet står overfor i møte med ulikhet, utenforskap og økte levekostnader.

Strategien for Den norske kirke for 2022-2029 bygger på disse pilarene:

- **Kirken åpner rom for tro.** Gjennom ulike fellesskap, kulturarrangement, aktiviteter for alle aldersgrupper og ulike livssituasjoner, og gudstjenester fremmer kirken verdier som utfordrer og bygger et godt samfunn for alle.
- **Kirken er der livet leves.** Gjennom tradisjoner, kunst, kultur, musikk og kulturarv, er kirken en fellesskapsarena for alle generasjoner. Mange steder er det et utstrakt samarbeid mellom kirken, sivilsamfunnet og kommunen for å utvikle sterke lokalsamfunn.
- **Kirken skal være mer for flere.** I en tid der familiene får dårligere råd, trenger samfunnet åpne og inkluderende fellesskapsarenaer der deltakelse ikke avhenger av lommeboken.

Nærmere om budsjettforslaget, kap. 880, post 70

Gitt en strammere offentlig økonomi, er Den norske kirke fornøyd med at statsbudsjettet sikrer en landsdekkende folkekirke i tråd med Grunnloven og trossamfunnsloven. Den foreslåtte bevilgningen til Den norske kirke innebærer en liten realnedgang som vil føre til et mindre nedtrekk i antall prestestillinger.

Tilskudd til diakoni og trosopplæring går i all hovedsak til fagstillinger i lokalkirken og tilskuddet holder ikke tritt med lønns- og prisveksten. Dersom stillinger likevel skal opprettholdes, må lokalkirken bruke midler de får fra kommunen. Mange kommuner strammer inn og fellesråd tvinges til å redusere bemanningen.

Effektivisering av økonomisk administrative oppgaver i regionale og nasjonale kirkelige enheter har blitt brukt til økt tilskudd til diakoni i lokalkirken. Midler som nå brukes til fellestjenester og digitalisering av arbeidsprosesser i lokalkirken skal bidra til å effektivisere og redusere kostnader slik at frigjorte midler kan brukes til kirkelig aktivitet.

Rammetilskuddet på kap. 880, post 70, innebærer totalt sett en økning på 2,99% sammenlignet med 2022. Et årlig tilskudd fra Opplysningsvesenets fond er ikke videreført som følge av at fondet skal deles mellom staten og kirken. Dette tilsvarer et bortfall av 42 millioner kroner, som ikke er kompensert i rammetilskuddet, og gjør at veksten i rammetilskuddet reelt er 1,16%. Forslaget til statsbudsjett vil derfor gi Den norske kirke strammere økonomiske kår i møte med pris- og lønnsvekst.

Behov for strømstøtte, må innlemmes i kap. 315, post 61

Etter to år med pandemi er kirkedørene igjen åpne. Samtidig møter vi høy inflasjon og en mangedoblet strømpris. Dette fører til redusert drift, stengte eller kalde kirker.

Flere steder har kirkelig fellesråd vedtatt å stenge eller redusere temperaturen ned mot 15 grader i kirkebygg for å spare penger. Det varsles også om oppsigelser. En kompensasjonsordning er helt nødvendig for å opprettholde kirkelig aktivitet i mange lokalsamfunn.

Vi er særlig bekymret for at begravelser blir rammet. Etter to år med pandemi og mange slags begrensninger, kan kirkene igjen fylles. Men da må de være åpne og oppvarmet. Også gudstjenester, kulturaktiviteter, ulike tilbud til barn og unge, og kirkens sosiale arbeid rammes.

Den norske kirke er ikke omfattet av noen statlige strømkompensasjonsordninger, og det er i strid med loven å bruke det statlige rammetilskuddet til dette. Det er kommunene som har ansvar for å finansiere driften av lokalkirken, herunder sikre at strømregningen kan betales.

Arbeidsgiverorganisasjonen KA har dokumentert at kun et fåtall av kommunene følger opp dette ansvaret i møte med de høye strømprisene. 2 av 3 fellesråd som har store økonomiske utfordringer som følge av strømprisene, får ikke hjelp av kommunen. Derfor må Den norske kirke ved kirkelig fellesråd inkluderes i den eksisterende kompensasjonsordningen for frivillige organisasjoner på kap. 315, post 61.

Kirkebevaringsprogrammet haster, kap. 882, post 61

Den norske kirke har over 1600 kirkebygg over hele landet. Disse representerer en stor del av norsk kulturarv. For å sikre kulturarven, vil Den norske kirke verne gjennom bruk. Dette forutsetter at kirkebevaringsprogrammet kommer i gang.

Delingen av Opplysningsvesenets fond mellom staten og kirken, skal finansiere kirkebevaringsprogrammet. I 2023 foreslår regjeringen å bevilge om lag 50 millioner kroner i påvente av at programmet er på plass. Takten er for lav for å sikre nødvendig progresjon. Vedlikeholdsarbeidet vil bli mer kostbart desto lenger tid som går.

Dette er midler som vil benyttes til nødvendige tilstandsrapporter og forprosjekteringer, i samarbeid med Riksantikvaren. For å sikre et effektivt kirkebevaringsprogram er forarbeidet særlig viktig. Gjennom dette kartlegges behovet for vedlikehold, hva slags fagkompetanse som behøves for å istandsette middelalderkirkene i stein og rekkefølge på vedlikeholdsarbeidet.

Oppfordring til komiteen

Vi ber om at Familie- og kulturkomiteen vurderer følgende merknad til budsjettet:

«Komiteen ønsker en demokratisk, landsdekkende og inkluderende folkekirke med en forutsigbar og stabil finansiering. Komiteen legger til grunn at kommunene ivaretar finansieringsansvaret for drift og vedlikehold av Den norske kirkes lokale virksomhet slik det er fastsatt i trossamfunnsloven § 14. Komiteen mener samtidig at staten i en ekstraordinær situasjon med høye strømpriser må innlemme Den norske kirke ved kirkelige fellesråd i den eksisterende strømstøtteordningen for frivillige organisasjoner på kap. 315, post 61.»